

YLIRANTA, II – RANTA-ASEMAKAAVA-ALUEEN KASVILLISUUS-JA LUONTOTYYPPISELVITYS 2026

Päiväys: 17.6.2026

Raportin laatija: Marjo Heikkinen (FM, biologia), Luonto-Mutaset Oy

Raportin kuvat: Marjo Heikkinen, Luonto-Mutaset Oy

Raportin kartat: Janika Ahola (FM, biologia), Luonto-Mutaset Oy

Kannen kuva: Penkkatien pientareen kasvillisuutta, taustalla Paakkolanoja ja sen rantaniittyä sekä rantametsää.

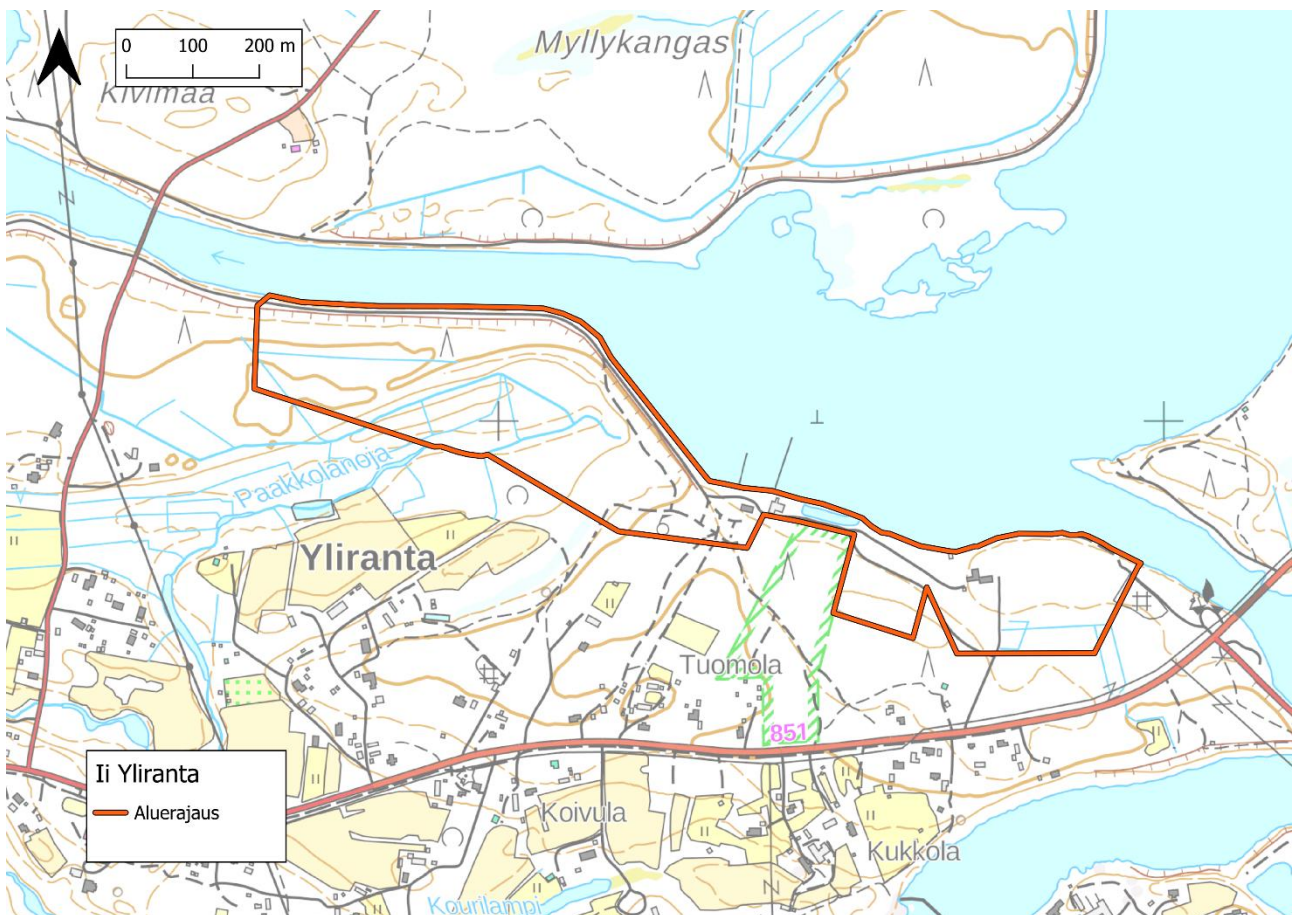
Sisällys

Johdanto.....	3
Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys	4
Huomionarvoiset kasvilajit ja luontotyytit	4
Aineisto ja menetelmät	4
Epävarmuustekijät	6
Havaitut huomionarvoiset kasvilajit	6
Havaitut vieraslajit.....	6
Havaitut luontotyytit	6
Muut direktiivilajit.....	12
Yhteenveto ja suositukset	13
Viitteet.....	13

Johdanto

Kimmokaava on laatinut ehdotuksen lin Ylirannan ranta-asemakaavaksi. Ranta-asemakaavalla kaavoitetaan uusia lomarakennuspaikkoja sekä olemassa oleva pysyvän asumisen rakennuspaikka ja toiminnassa olevan kalanviljelylaitoksen paikka. Kimmokaava tilasi Luonto-Mutaset Oy:ltä alueen kasvillisuus- ja luontotyyppikartoituksen taustatiedoksi edellä mainittuja suunnitelmia ja kaavoitusta varten. Lisäksi alueelta tarkasteltiin huomionarvoiselle eläinlajistolle sopivia elinympäristöjä. Luonto-Mutaset Oy toteutti luontoselvityksen alueella kesäkuun 2026 aikana.

lin Ylirannan alue sijaitsee noin 6 kilometriä lin keskustasta itäkoilliseen. Selvitysalue on kokonaan ihmistoiminnan vaikutuksen alasta ja pääosin talousmetsää. Kaava-alueen pinta-ala on kaavaehdotuksen mukaan noin 21,1 hehtaaria, ja siihen kuuluu Raasakan voimalaitoksen yläaltaan ja yläkanavan rantaviivaa noin 1470 metriä. Raasakan säännöstelypato sijaitsee selvitysalueen kaakkoispuolella, joten alueeseen rajautuva vesistö on kokonaisuudessaan voimalaitosta varten rakennettua kanavaa, eikä luonnonuoman rantaviivaa ole alueella lainkaan. Selvitysalueen raja on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Selvitysalueen raja.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Huomionarvoiset kasvilajit ja luontotyypit

Huomionarvoinen kasvillisuus tarkoittaa erityisesti uhanalaisia kasvilajeja. Suomen kasvien (putkilokasvien ja sammaleiden) uhanalaisuus on arvioitu viimeksi vuonna 2019 ilmestyneessä Punaisessa kirjassa (Hyvärinen ym., 2019). Kasvillisuusselvityksessä keskitytään erityisesti seuraaviin huomionarvoisiin kasvillisuustyypeihin:

- valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset kasvilajit
- silmälläpidettävät kasvilajit
- rauhoitetut kasvilajit
- luontodirektiivin liitteessä IV (b) mainitut kasvilajit

Suomen luonnosta on luokiteltu lähemmäs 400 erilaista luontotyyppiä. Näistä luontotyypeistä uhanalaisia on lähes puolet (48 %). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus on arvioitu viimeksi vuonna 2018 ilmestyneessä uhanalaisuusarvioinnissa (Kontula ja Raunio, 2018a ja 2018b). Luontotyyppiselvityksessä keskitytään erityisesti seuraaviin huomionarvoisiin luontotyypeihin:

- uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit
- luonnonsuojelulain (64 § ja 65 §) mukaiset luontotyypit
- vesilain (2:11 § ja 3:2 §) mukaiset luontotyypit
- metsälain 10 § tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt
- luontodirektiivin liitteessä I luetellut luontotyypit
- muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat luontotyypit

Aineisto ja menetelmät

Kartoituksen tarkoitus oli tarkentaa tietoa olemassa olevista luontotyypeistä ja selvittää esiintykö selvitysalueella edellä mainittuja huomionarvoisia kasvilajeja ja luontotyypejä.

Ennen maastokäyntejä selvitysalueen luontotyypeihin tutustuttiin karttojen ja aikaisemman luontotyyppiselvityksen (FCG 2011) perusteella. Lisäksi alueelta haettiin tiedossa olevien uhanalaisten lajien kasvupaikat Lajitietokeskuksen tietokannasta Virva-viranomaisrajusta käyttäen. Lajitietokeskuksen tietokannassa ei ollut havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista selvitysalueelta (Suomen Lajitietokeskus 2026).

Selvitysalueeseen rajautuu pieni yksityisellä maalla sijaitseva luonnonsuojelualue ”Sassin vanhat metsät” (YSA256311), joka on Paikkatietoikkunan kohdetiedoissa luokiteltu luontotyyppien tai lajien hoitoalueeksi. Suojelualue on ojittamatonta varttunutta tuoretta kangasta (kuva 2), joka kuitenkin eroaa muusta ympäröivästä tuoreesta kankaasta muun muassa puuston ikäjakauman ja lahoppuun määrän perusteella. Suojelualueen puusto on vaihtelevan ikäistä ja paikoin kuusivaltaista. Alueella on myös pystylahoja ja maapuita.

Kuva 2. Yleiskuvaa kohteesta Sassin vanhat metsät.

Kartoituksen maastokäynnit selvitysalueelle toteutettiin kesäkuussa (2.6.2026 ja 15.-16.6.2026). Maastossa havainnoitiin alueen kasvillisuutta ja määritettiin niiden avulla luontotyypejä. Tarpeen tullen kasveista otettiin näytteitä ja valokuvia.

Ensimmäisellä selvityskerralla kasvukausi oli vasta alussa, joskin selvitysvuonna huomattavasti tavanomaista pidemmällä ajankohtaan nähden. Kaikki lajit eivät olleet vielä määritettävissä, mutta käynti toteutettiin tilaajan toiveesta kyseisenä ajankohtana ja sillä pyrittiin saamaan alustava käsitys alueen luontotyypeistä ja mahdollisista huomionarvoisista lajeista. Seuraavilla käyntikerroilla määritettiin sellaiset lajit, joita ei ensimmäisellä käynnillä voinut vielä luotettavasti tunnistaa. Tuolloin useat putkilokasvit heinät ja sarat mukaan lukien olivat jo määritettävissä kukinnan perusteella, eikä selvityksessä havaittu sellaisia lajeja, joita ei saatu tunnistettua.

Kasvien ja luontotyyppien uhanalaisuusluokituksessa käytettiin Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019 mukaista luokitusta (Hyvärinen ym., 2019). Huomionarvoisten luontotyyppien luokittelussa käytetään lisäksi neljään arvoluokkaa Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen mukaisesti (Mäkelä ja Salo, 2024). Arvottamisen kriteereinä käytetään mm. luontotyyppin uhanalaisuutta, hallinnollista asemaa, edustavuutta ja luonnontilaisuutta. Luontotyyppien luonnontilaisuutta arvioitiin havainnoimalla ihmistoiminnan vaikutusta, puuston ikäjakaumaa ja lajisuhteita sekä mahdollista lahopuun määrää.

Selvityksen maastotyöt ja tulosten raportoinnin toteutti FM biologi Marjo Heikkinen.

Epävarmuustekijät

Tähän kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykseen ei kohdistunut oleellisia epävarmuustekijöitä. Toisen käyntikerran ajankohta oli sopiva kasvien ja luontotyyppien kartoittamiseen, joten selvitys antaa riittävällä tarkkuudella tiedon alueen yleispiirteistä ja huomionarvoisista alueista. On kuitenkin hyvä huomioida, että yksittäisessä selvityksessä ei välttämättä havaita kaikkia alueen lajeja. Selvitys tehtiin Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen (Mäkelä ja Salo, 2024) mukaisesti.

Havaitut huomionarvoiset kasvilajit

Selvitysalueelta ei havaittu huomionarvoisia kasvilajeja. Kaikki havaitut lajit ovat uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaisia (LC) tai luokitteluun soveltumattomia.

Havaitut vieraslajit

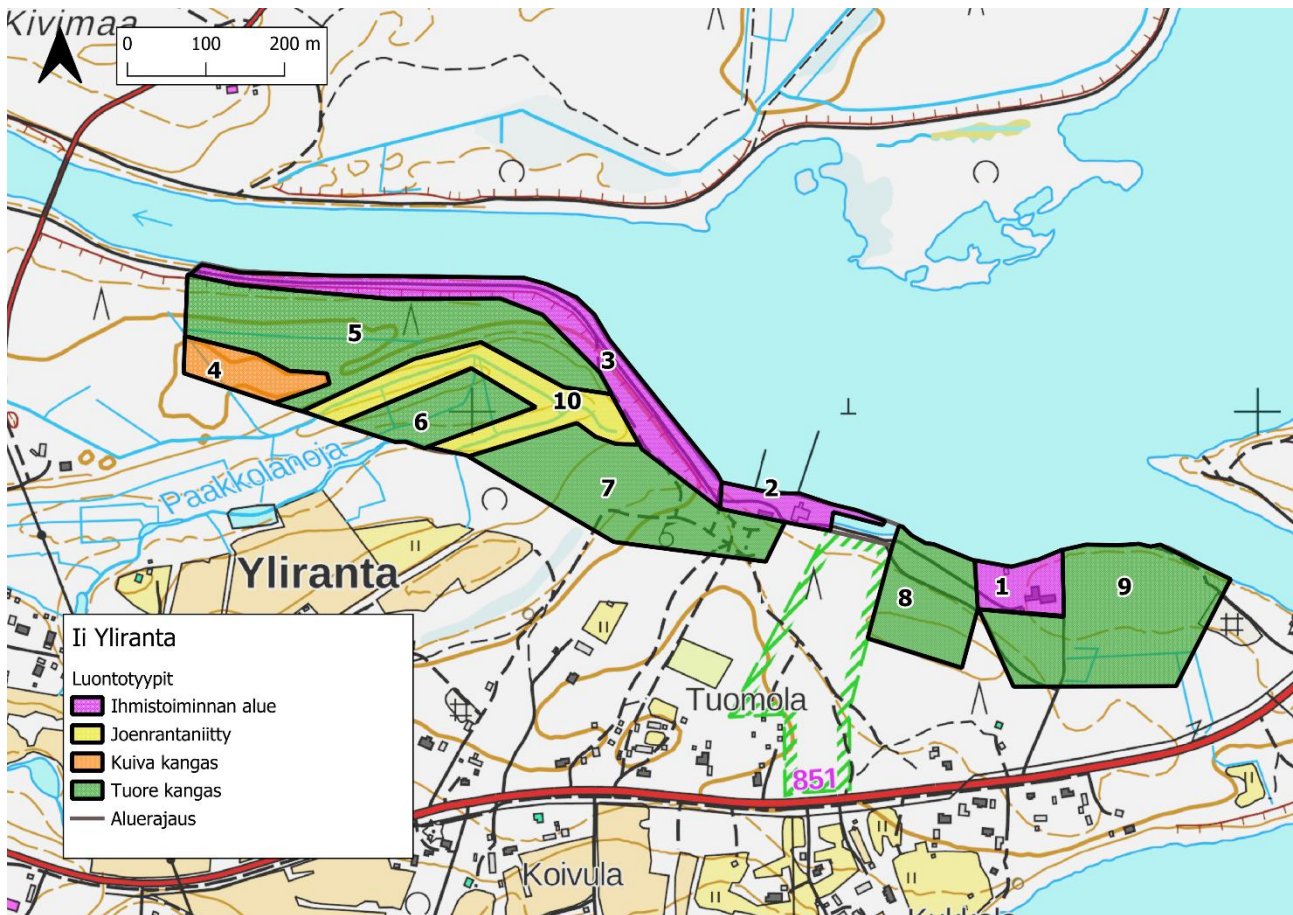
Vieraslajit ovat kasveja, eläimiä tai muuta eliölajeja, jotka ovat levinneet luontaisen esiintymisalueensa ulkopuolelle ihmisen tarkoituksellisella tai tahattomalla avustuksella. Haitalliset vieraslajit ovat vieraslajeja, joiden on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta (Luke, 2026). Jotkin haitallisista vieraslajeista aiheuttavat luonnon monimuotoisuudelle niin merkittävää vahinkoa, että niiden torjunnaksi on toimittava koko Euroopan unionin tasolla. Tällaiset vieraslajit kuuluvat EU:ssa haitallisiksi säädettyjen vieraslajien luetteloon. Lisäksi haitallisista vieraslajeista on säädetty kansallisella tasolla Suomen vieraslajilaissa- ja asetuksessa. Tähän kansalliseen vieraslajiluetteloon kuuluu sellaisia lajeja, jotka eivät kuulu EU:n vieraslajiluetteloon, mutta joita voidaan pitää haitallisina lajeina Suomessa (Luke, 2026). EU:n tai kansalliseen vieraslajiluetteloon lukeutuvia haitallisia vieraslajeja koskevat lakisääteiset velvoitteet. Niitä ei saa leviämään ympäristöön.

Selvitysalueelta ei havaittu vieraslajeja.

Havaitut luontotyypit

Selvitysalue sijaitsee keskiboreaalaisella havumetsävyöhykkeellä. Luontotyyppien uhanalaisuusluokittelussa keskiboreaalinen havumetsävyöhyke luetaan Etelä-Suomeen. Alueen kasvillisuus koostuu valtaosin kangasmetsistä, jotka ovat talouskäytössä. Kasvillisuudessa on kauttaaltaan havaittavissa ihmistoiminnan vaikutukset.

Selvitysalue jaettiin luontotyyppien ja lajihavaintojen mukaan osa-alueisiin, jotka on esitetty kartalla Kuvassa 3, valokuvina kuvissa 4–10 ja kuvattu sanallisesti osa-alueittain.

Kuva 2. Selvitysalueen kasvillisuuskuviot

Kuviot 1–3. Voimakkaan ihmistoiminnan alueet.

Näillä alueilla ei ole määritettäviä luontotyyppejä voimakkaan ihmistoiminnan vuoksi. Kuvioihin kuuluu asuttu pihapiiri (kuvio 1), kalanviljelylaitos (kuvio 2) ja kanavan reunalla kulkevan tien pientareet (kuvio 3).

Kuvio 4. Kuivahko kangas.

Alueen pienialainen harvennettu kuivahko kangas (kuvio 4) on seinäsammal-varpukangasta (kuva 4). Lahopuuta on niukasti, muutamia yksittäisiä maapuita ja hakkuutähteitä. Valtapuuna on tasaikäinen mänty (*Pinus sylvestris*), sekapuuna joitakin pienempiä kuusia (*Picea abies*). Pensaskerroksessa on paikoin hieskoivun (*Betula pubescens*) taimia ja katajaa (*Juniperus communis*). Pohjakerroksessa kasvaa pääasiassa seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*) ja hieman harmaaporonjäkälää (*Cladonia rangiferina*). Kenttäkerroksen varvusto on melko runsasta ja koostuu puolukasta (*Vaccinium vitis-idaea*), variksenmarjasta (*Empetrum nigrum*), mustikasta (*Vaccinium myrtillus*) ja paikoin kanervasta (*Calluna vulgaris*). Ruohokasveja esiintyy harvakseltaan metsälauhaa (*Avenella flexuosa*) ja metsätähteä (*Lysimachia europaea*).

Kuva 4. Kuivahkoa kangasta (kuvio 4).

Kuviot 5–9. Tuoreet kankaat.

Valtaosa alueesta on talousmetsäkäytössä olevaa tuoretta mustikka-puolukkatyyppin kangasmetsää (kuvat 5–7). Puustossa on vaihtelevina osuuksina kuusta, mäntyä, hieskoivua ja rauduskoivua (*Betula pendula*). Paikoitellen kasvaa myös haapaa (*Populus tremula*) ja harmaaleppää (*Alnus incana*), Paakkolanojan varren lehtomaisen tuoreen kankaan osissa myös tuomea (*Prunus padus*). Lahopuuta on niukasti, lähinnä hakkuutähteitä ja yksittäisiä maapuita. Metsien ikärakenne eri kuvioilla vaihtelee. Kuvioilla 5,6,7 ja 9 on tasaikäistä varttuneempaa puustoa ja kuviolla 8 vasta harvennettua nuorta puustoa. Pensaskerroksessa on lehtipuiden, kuten koivujen, pihlajan (*Sorbus aucuparia*) ja haavan taimia ja katajaa, ojanvarsilla myös kiiltopajua (*Salix phylicifolia*). Kenttäkerroksessa esiintyy ruohovartisia kasveja, kuten metsälauhaa (*Avenella flexuosa*), metsämaittikkaa (*Melampyrum sylvaticum*), metsätähteä (*Lysimachia europaea*), vanamoja (*Linnaea borealis*), oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*), metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), jokapaikansaraa (*Carex nigra*) ja polkusaraa (*Carex brunnescens*). Aukeilla paikoilla tavataan myös maitohorsmaa (*Chamaenerion angustifolium*), kultapiiskua (*Solidago virgaurea*), metsäorvokkia (*Viola riviniana*) ja kevätpiippoa (*Luzula pilosa*). Kenttäkerroksen varvuista esiintyy etenkin mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*), juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*), puolukkaa ja paikoin kanervaa ja suopursua (*Rhododendron tomentosum*). Pohjakerroksessa esiintyy muun muassa seinäsammalta, *Polytrichum*-suvun karhunsammalia ja metsäkerrossammalta (*Hylocomium splendens*), paikoin myös sulkasammalta (*Ptilium crista-castrensis*).

Ojanvarsilla luontotyyppi vaihtuu kapeaksi kaistaleeksi lehtomaista tuoretta kangasta, ja kenttäkerroksen lajistossa tavataan tyyppillisiä lehtolajeja, kuten vuohenputkea (*Aegopodium podagraria*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), kotkansiipeä (*Matteuccia struthiopteris*) metsäimarretta (*Gymnocarpium dryopteris*), metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), lehtokortetta

(*Equisetum pratense*), lillukkaa (*Rubus saxatilis*), vadelmaa (*Rubus idaeus*), mesiangervoa (*Filipendula ulmaria* ja metsäkurjenpolvea (*Geranium sylvaticum*)

Kuva 5. Tuoretta kangasta kuviolla 9.

Kuva 6. Tuoretta kangasta kuviolla 7.

Kuva 6. Tuoretta kangasta kuviolla 8.

Kuva 8. Lehtomaista tuoretta kangasta Paakkolanojan rannassa.

Kuvio 10. Rantaniitty/muu avoin kasvillisuus.

Selvitysalueella kulkee Paakkolanoja, joka on ollut osa luonnontilaisen joen sivupudasta. Paakkolanojan läheisyydessä on lisäksi muutama kaivettu leveämpi oja. Näiden ojien ympäristö on avointa kasvillisuutta, jossa on vaikutteita lehtomaisesta, rantaniittymäisestä ja luhtaisesta kasvillisuudesta. Puustoa on vain ojien varsilla. Avoimilla osilla kasvaa runsaasti suurruohoja ja sanikkaisia, jonkin verran on pensaskerrosta kuten harmaalepän taimia ja pajuja. Kenttäkerroksessa tavataan muun muassa vihvilöitä (*Juncus*), lehtovirmajuurta (*Valeriana excelsa*) korpikaislaa (*Scirpus sylvaticus*), rantanätkelmää (*Lathyrus palustris*), rantamataraa (*Galium palustre*), vuohenputkea, niittykarhunputkea (*Angelica sylvestris*), huopaohdaketta (*Cirsium heterophyllum*), isotalvikkia (*Pyrola rotundifolia*), rantatädykettä (*Veronica longifolia*), mesimarjaa (*Rubus arcticus*), kevätpiippoa, peltokanankaalia (*Barbarea vulgaris*), hevонhierakkaa (*Rumex longifolius*), niittysuolaheinää (*Rumex acetosa*), kotkansiipeä, mesiangervoa, korpikastikkaa (*Calamagrostis phragmitoides*), luhtakastikkaa (*Calamagrostis neglecta*), nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), tuoksumaarianheinää (*Anthoxanthum nitens*), lillukkaa, metsäkurjenpolvea, puna-ailakkia (*Silene dioica*), niittyleinikkiä (*Ranunculus acris*), heinätähtimöä (*Stellaria graminea*), korpiorvokkia (*Viola epipsila*), suo-urvokkia (*Viola palustris*), jokapaikansaraa (*Carex nigra*), pullosaraa (*Carex rostrata*), mutasaraa (*Carex limosa*). Ojassa kasvaa muun muassa pullosaraa, rentukkaa (*Caltha palustris*) ja suovehkaa (*Calla palustris*).

Kuva 9. Paakkolanoja ja avoimen alueen kasvillisuutta kuvattuna ensimmäisellä käynnillä 2.6.2026.

Kuva 3. Suurruohoja kuviolla 10 kuvattuna 15.6.2026.

Alueelta ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppejä, joten arvoluokitusta ei tehty. Kaikkien kuvioden luonnontilaisuus on heikentynyt ihmistoimintaan liittyvän maankäytön vuoksi, eikä niiltä havaittu huomionarvoisia lajeja.

Muut lajit

Kasvillisuuskartoituksen yhteydessä havainnoitiin myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeista liito-oravalle (*Pteromys volans*), viitasammakolle (*Rana arvalis*) ja saukolle (*Lutra lutra*) sopivia elinympäristöjä ja mahdollisia merkkejä näistä lajeista.

Liito-oraville sopivia ympäristöjä ei ole alueen metsissä. Li sijaitsee liito-oravan levinneisyyden äärirajoilla. Viitasammakolle sopivia lisääntymispaikkoja tarkasteltiin alueen ojista, mutta niissä on selvitysalueen kohdalla virtausta, joten ne eivät sovellu viitasammakolle. Saukolle sopivia lisääntymisalueita ei ole kanavan rantapenkoilla ja ojat ovat siihen liian pienikokoisia.

Myös linnustoa havainnoitiin maastossa liikkeessä ja alueelta haettiin aiemmat lintuhavainnot Lajitietokeskuksen tietokannasta Virva-viranomaisrajauksella. Tietokannan mukaan alueen länsipäästä Kivimaantien sillan kupeesta on tehty havaintoja seuraavista lajeista:

- västäräkki (*Motacilla alba*) NT, silmälläpidettävä

- naurulokki (*Chroicocephalus ridibundus*) VU, vaarantunut, EU:n lintudirektiivin muuttolinnut
- pikkulokki (*Hydrocoloeus minutus*) LC, elinvoimaiset, EU:n lintudirektiivin I-liite
- törmäpääsky (*Riparia riparia*) EN, erittäin uhanalainen
- haarapääsky (*Hirundo rustica*) VU, vaarantunut
- punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) NT, silmälläpidettävä

Maastokäynneillä havaittiin kanavan yllä saalistavia haarapääskyjä, kalalokkeja (*Larus canus*) ja naurulokkeja. Muita havaittuja lajeja ovat västäräkki, peippo (*Fringilla coelebs*), pajulintu (*Phylloscopus trochilus*), varis (*Corvus corone*) ja laulurastas (*Turdus philomelos*).

Havaituista lajeista haarapääskylle sopivia pesäpaikkoja voi olla kauempanakin saalistusalueesta tai ne voivat pesiä esimerkiksi kalanviljelylaitoksen rakennuksissa. Törmäpääskylle sopivia pesimisalueita ei kanavan penkassa ole, vaan ne tulevat mahdollisesti jostain kauempaa, jossa on kolopesintään sopivampaa törmää, kuten lijoen luonnonuoman puolella. Lokeista ei havaittu mitään pesintään viittaavaa, mutta alueella on jossain määrin niille sopivia pesimäympäristöjä, samoin västäräkille. Metsäalueilla ja avoimella ruohoalueella on luonnollisesti sopivia pesimäympäristöjä monille lintulajille, joskin tällaista ympäristöä tulee todennäköisesti olemaan alueella ja sen lähetyvillä riittävästi jatkossakin, jos metsäisiä alueita säilyy maankäytön muutoksista huolimatta.

Yhteenveto ja suositukset

Iin Ylirannan ranta-asemakaavan selvitysalueen luontoa leimaa kauttaaltaan ihmisvaikutus ja se on jo nykyisellään monenlaisen maankäytön piirissä. Tässä selvityksessä ei havaittu sellaisia luontoarvoja, jotka tulisi huomioida alueen maankäytössä. Alueeseen rajautuvan luonnonsuojelualueen osalta suositellaan huomioitavan maanrakennusaikana mahdollisesti aiheutuvat lievät vesitalouteen vaikuttavat muutokset ojitusten tai muun kaivuutyön yhteydessä.

Viitteet

FCG Finnish Consulting Group Oy. (2011). *Iin taajaman osayleiskaavan laajennus 0353-C9560. Kaavaselostus*.

Hyvärinen E., Juslen A., Kemppainen E., Uddström A. ja Liukko U.-M. (toim.) (2019). *Suomen lajien uhanalaisuus: Punainen kirja 2019*. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. <http://hdl.handle.net/10138/299501>

Kontula T. ja Raunio A. (toim.) (2018a). *Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet*. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4816-3>

Kontula T. ja Raunio A. (toim.) (2018b). *Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – osa 2: Luontotyyppien kuvaukset*. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>

Luonnonvarakeskus (Luke). (2026). *Tietoa vieraslajeista Suomessa*. Luonnonvarakeskus ja Luonnontieteellinen keskusmuseo. Haettu 15.6.2026. <https://vieraslajit.fi/>.

Mäkelä, K. ja Salo, P. (2024). *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos.* Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Suomen ympäristökeskus. <http://hdl.handle.net/10138/570264>

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. (2026). *Tiedostolataus.* Haettu 21.4.2026. <http://tun.fi/HBF.120956>